

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny na lata 2017-2020

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenia MEN z dn. 09 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/2018:
  1. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
  2. Podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej.
  3. Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.
  4. Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.
  5. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.
  6. Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 3 im. Macierzy Szkolnej w Bielsku- Białej .

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 3 im. Macierzy Szkolnej w Bielsku- Białej opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016-2017,
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja pracy szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców)

- analizy ankiet przeprowadzonych w roku szkolnym 2016-2017 dot.:
  - poczucia bezpieczeństwa (uczniowie klas I Gimnazjum, rodzice);
  - uzależnień od Internetu (uczniowie klas I-III Gimnazjum);
  - profilaktyki depresji (uczniowie klas 2 Gimnazjum);
  - relacji rówieśniczych (ankiety socjometryczne);
  - oceny samopoczucia uczniów w szkole, ich bezpieczeństwa, funkcjonowania w grupie rówieśniczej, relacji z nauczycielami oraz nt zagrożeń związanych z alkoholem, papierosami i narkotykami (uczniowie klas IV-VI SP);
  - sytuacji wychowawczej w klasach (informacje wychowawców klas);

I. GŁÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

II CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO.

- Tworzenie w szkole bezpiecznej atmosfery.
- Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań i kształtowanie kultury osobistej.
- Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
- Ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności.
- Uwzględnianie indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka i troska o jego rozwój.
- Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.
- Rozwijanie umiejętności ucznia się.
- Promocja zdrowego stylu życia.
- Kształtowanie odpowiednich postaw prozdrowotnych (współpraca z rodzicami uczniów w tym zakresie).
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem w trudnych sytuacjach życiowych .
- Wzbudzanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie psychiczne i fizyczne.
- Budowanie więzi w grupie, wzmacnianie więzi ze szkołą.
- Kształtowanie hierarchii systemu wartości.
- Budowanie poczucia własnej wartości w oparciu o odnoszone sukcesy w różnych dziedzinach.
- Wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji.
- Rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość.
- Ukazywanie zagrożeń społecznych i przeciwdziałanie im.
- Wspieranie uczniów, którzy w ocenie pedagogów są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych oraz uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków lub substancji odurzających (stosowanie profilaktyki selektywnej i wskazującej w przypadku wystąpienia problemu).
- Zapobieganie inicjacji alkoholowej, nikotynowej i narkotykowej uczniów.

- Doskonalenie przez uczniów umiejętności oceny ryzyka związanego z używaniem środków szkodliwych dla nich.
- Kształtowanie umiejętności życiowych, takich jak skuteczna komunikacja, współdziałanie w zespole, rozwiązywanie konfliktów, asertywność itp.
- Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole.
- Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, regionalnej, kulturowej, narodowej i europejskiej.
- Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi.
- Kulturowanie tradycji szkolnych, regionalnych i narodowych oraz kształtowanie szacunku do symboli narodowych.
- Umożliwienie dzieciom oraz dorosłym własnego rozwoju poprzez zachęcanie do współpracy.
- Uaktywnienie rodziców do współdziałania ze szkołą w rozwiązywaniu problemów dzieci.
- Pogłębienie wiedzy rodziców na temat potrzeb i metod pracy z dziećmi.

III MISJA SZKOŁY

1. Wspiera wychowawczą rolę rodziców.
2. Stwarza warunki do wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia.
3. Promuje zdrowy styl życia.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców, a także promowanie zdrowego stylu życia, dbałość o zdrowie swoje i innych oraz kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane wybory.

IV CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Macierzy Szkolnej w Bielsku - Białej mieści się w dwóch budynkach.

Jeden z budynków znajduje się przy ulicy Asnyka 30. Został przyłączony do Szkoły Podstawowej nr 3 w roku szkolnym 2017/18, w związku z reformą oświaty. Posiada on dobrze wyposażoną bazę szkoły: sale lekcyjne, nowoczesne pracownie przedmiotowe, pracownię komputerową, bogato wyposażoną bibliotekę szkolną z czytelnią, salę gimnastyczną, boisko wielofunkcyjne. Ponadto na terenie szkoły znajdują się gabinety pedagogów i pielęgniarki szkolnej. Szkoła jest objęta monitoringiem.

Do zakończenia roku szkolnego 2016/17 mieściło się tam Gimnazjum nr 16, do którego uczęszczało 412 uczniów, uczących się w 14 oddziałach. Uczniowie osiągnęli wysokie średnie ocen z poszczególnych przedmiotów (laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych). Wśród uczniów można wyróżnić również takich, którzy sprawiali problemy wychowawcze (problemy z frekwencją) oraz dzieci z problemami emocjonalno- społecznymi. Nadzorem kuratora objętych było 13 uczniów, 4 uczniów pochodzi z rodzin zastępczych, w dwóch rodzinach założono Niebieską Kartę.

Uczniowie uczyli się od godziny 8:00 do 15:25.

W szkole prowadzona jest stołówka, w której uczniowie mogą spożyć ciepły posiłek.

Główną siedzibą szkoły jest budynek usytuowany na jednym z osiedli w centrum miasta (Górne Przedmieście), przy ulicy Osuchowskiego 8. Szkoła posiada bardzo dobre warunki lokalowe i wyposażenie. Zajęcia odbywają się w dwupiętrowym budynku, w którym znajduje się 16 sal lekcyjnych, pracownia komputerowa, 1 niepełnowymiarowa sala gimnastyczna, salka do gimnastyki korekcyjnej, sala relaksacyjna, biblioteka, czytelnia z ICIM, świetlica, jadalnia, 2 pokoje nauczycielskie, sekretariat, gabinety: pielęgniarki szkolnej, pedagoga i dyrektora szkoły, szatnie. Przy szkole są 2 asfaltowe boiska i niewielkie tereny zielone.

Do Szkoły Podstawowej nr 3 w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało 420 uczniów uczących się w 19 oddziałach, w tym 10 oddziałów to dzieci młodsze, pozostałe 9 oddziałów to uczniowie klas IV-VI.

Znaczny procent uczniów stanowią dzieci spoza rejonu. Realizacja obowiązku szkolnego odbywa się prawidłowo.

W szkole funkcjonuje stołówka prowadzona przez ajenta. Są w niej wydawane gorące posiłki dla uczniów.

Dobrze zorganizowana i wyposażona jest szkolna biblioteka i czytelnia (czynna w godzinach nauki szkolnej).

Zajęcia szkolne zaczynają się o godz. 8:00 a kończą o 15:30. Nauka odbywa się na dwie zmiany.

Dzieci, których rodzice pracują, mogą skorzystać z opieki świetlicy szkolnej od 6:30 do 17:00.

Szkoła działa zgodnie z przyjętą przez Radę Pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe uczniów, specyfikę pracy szkoły oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Głównymi założeniami koncepcji jest promowanie zdrowego stylu życia, wspieranie wychowawczej funkcji rodziców oraz dbanie o wszechstronny rozwój uczniów. Ustalone przez Radę Pedagogiczną kierunki rozwoju pozwalają na podejmowanie działań wartościowych i użytecznych. Przykładami działań realizujących koncepcję pracy szkoły, które odpowiadają na potrzeby rozwojowe uczniów są zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne uczniów, np. zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze,

warsztaty socjoterapeutyczne, zajęcia logopedyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia korygujące wady postawy i zajęcia rewalidacyjne oraz zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów (np. koła zainteresowań, wyjazdy edukacyjne, wycieczki naukowe, różnego typu konkursy szkolne, zajęcia rozwijające kształcenie techniczne). Uczniowie szkoły mają możliwość uczestniczenia w zajęciach związanych z realizacją wielu projektów edukacyjnych i innowacji pedagogicznych. Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są planowane, organizowane i monitorowane, a wnioski wynikające z monitorowania wdrażane.

Sytuacja wychowawcza szkoły jest od lat dobra i stabilna. Nie odnotowuje się większych trudności wychowawczych. Z prowadzonych działań ewaluacyjnych wynika, że prawidłowo rozpoznajemy potrzeby uczniów. Prowadzona profilaktyka eliminuje negatywne zachowania.

Odsetek dzieci z rodzin wymagających wsparcia materialnego spada i utrzymuje się na poziomie około 10% ogółu uczniów. Niewielka grupa uczniów pochodzi z rodzin niewydolnych wychowawczo (2,5%), a kilkoro dzieci z rodzin zagrożonych demoralizacją (3%). Nadzór kuratora prowadzony jest w 13 rodzinach, w 6 założono Niebieską Kartę.

Grono Pedagogiczne to zespół nauczycieli kreatywnych, doświadczonych i oddanych swojej pracy oraz zaangażowanych w życie szkoły, posiadających więcej niż jedną specjalizację i wysokie stopnie awansu zawodowego. Nauczyciele systematycznie podnoszą kwalifikacje zawodowe i doskonalą swój warsztat pracy przez uczestnictwo w różnego rodzaju kursach, konferencjach i szkoleniach.

Bardzo dobrze układa się współpraca Grona Pedagogicznego z Radą Rodziców oraz innymi pracownikami szkoły. Rodzice systematycznie współpracują z nauczycielami i aktywnie włączają się w działalność wychowawczą szkoły.

V SYLWETKA ABSOLWENTA

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 3 jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

1. Zdrowy
2. Komunikatywny
3. Odpowiedzialny
4. Twórczy
5. Tolerancyjny
6. Samodzielny
7. Ambitny
8. Otwarty
9. Prawy

VII STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Dyrektor Szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przewyżnianiu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,

- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

5. Zespół wychowawczy:

- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- realizuje inne zadania, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,

- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną,

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

VIII PROGRAM OKREŚLA DZIAŁANIA W WYDZIELONYCH OBSZARACH:

a) Działaniach wychowawczych – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej.

b) Działaniach edukacyjnych – mających na celu poszerzanie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, umiejętności komunikacyjnych i interpersonalnych, opierania się naciskom otoczenia, oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów.

c) Działaniach informacyjnych – na temat skutków zachowań ryzykownych z uwzględnieniem edukacji prawnej.

d) Działaniach profilaktycznych wspierających uczniów:

* w rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmując działania ograniczające zachowania ryzykowne

* którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych

* u których rozpoznano wczesne objawy zażywania środków odurzających i psychoaktywnych.

ZADANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE W LATACH 2017-2020

A. sfera fizycznego rozwoju ucznia – „edukacja zdrowotna”

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
<p>1. Wspomaganie uczniów w rozwoju ukierunkowane na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej – kształtowanie postaw sprzyjających zdrowiu.</p>	<p>1. Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, estetykę własną i otoczenia. Utrzymanie higieny ciała i dbałość o schludny wygląd.</p> <p>2. Nabywanie umiejętności zdrowego stylu życia. Umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego – zajęcia z wychowawcą.</p> <p>3. Kształtowanie sprawności fizycznej i odporności. Rozwijanie nawyku uprawiania sportu i posiadanych predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych.</p> <p>4. Szerzenie wiedzy ekologicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania informacyjne – dostarczanie wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia • Długofalowe wspieranie ucznia w rozwoju i zdrowym stylu życia poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - realizację zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej - prowadzenie pogadanek na godzinach wychowawczych zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej • Organizacja wypoczynku w czasie wolnym, konkursów dotyczących zdrowego stylu życia i działań proekologicznych • Organizacja kół zainteresowań promujących zdrowy styl życia oraz działania proekologiczne • Lekcje wychowania fizycznego, biologii, przyrody, informatyki, edukacji wczesnoszkolnej, WOS, Techniki i Edukacji dla bezpieczeństwa
<p>2. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.</p>	<p>1. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych; kształtowanie umiejętności kontrolowania emocji i radzenia sobie ze stresem.</p> <p>2. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.</p> <p>3. Zachowanie zasad bezpieczeństwa poruszania się na drogach i ulicach (bezpieczna droga do szkoły).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie w umiejętności skutecznego dbania o własne zdrowie • Spotkania ze specjalistami, współpraca ze Strażą Miejską i Policją • Gazetki ścienne i ulotki • Udział w ogólnopolskich akcjach i konkursach prozdrowotnych • Spotkania z higienistką szkolną i pedagogiem

		<ul style="list-style-type: none"> • Działalność szkolnego koła PCK
<p>3. Ugruntowanie wiedzy z zakresu zdrowego odżywiania się, uświadamianie korzyści z aktywności fizycznej. Stosowanie profilaktyki.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzanie wiedzy na temat zdrowego stylu życia. 2. Kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych. 3. Dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli o umiejętności dotyczące problematyki związanej z uzależnieniami. 4. Nabywanie umiejętności opierania się na naciskom otoczenia, nabywanie umiejętności bycia asertywnym – warsztaty edukacyjne. 5. Treningi umiejętności odmawiania papierosa, alkoholu, dopalaczy itd. 6. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej. 7. Uświadomienie zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę w zakresie zdrowego odżywiania (otyłość, cukrzyca) • Przeciwdziałanie paleniu papierosów (w tym e- papierosa)- prelekcje, happeningi • Uzależnienia od alkoholu – propozycje spędzania wolnego czasu w ruchu, na sportowo bez alkoholu • Uzależnienie od używek i dopalaczy – „Dopalaczom stop” – organizacja spotkań dla rodziców, uwrażliwienie na sygnały, które mogą niepokoić, spotkania ze specjalistami • Godziny wychowawcze, filmy edukacyjne • Wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc • Spotkania z pielęgniarką szkolną, lekarzem, pedagogiem • Podejmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, presji grupy, realizacja zajęć Wychowanie do życia w rodzinie • Konsultacje ze specjalistami • Indywidualna praca z uczniem

B. sfera społecznego rozwoju ucznia – „kształtowanie postaw społecznych – relacje”

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
<p>1. Przygotowanie uczniów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do podejmowania działań wolontariatu.</p>	<p>1. Rozwijanie samorządności uczniów – nauka zasad demokracji.</p> <p>2. Pełnienie różnych ról społecznych (drużyna zuchowa/ harcerska, wspólnota klasowa).</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>4. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p> <p>5. Współpraca ze środowiskiem.</p> <p>6. Współpraca z instytucjami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opieka nad Samorządem Uczniowskim • Funkcjonowanie drużyny zuchowej i harcerskiej • Organizacja spotkań ze znaczącymi ludźmi i autorytetami • Udział w programie wspomagania placówek oświatowych • Udział rodziców w opracowaniu planu pracy szkoły. Wybór samorządów klasowych i Samorządu Szkoły • Angażowanie rodziców w działalność statutową szkoły, udział w projektowaniu zajęć pozalekcyjnych • Zebrania informacyjne dla rodziców w pierwszy czwartek miesiąca • Organizacja lekcji otwartych z uczestnictwem rodziców • Kiermasze świąteczne • Organizacja spotkań z rodzicami – preorientacja zawodowa • Współpraca z instytucjami na terenie miasta
<p>2. Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie społecznej, pokojowego rozwiąz.problemów, z zachowaniem zasad komunikowania się.</p>	<p>1. Kultywowanie tradycji szkoły.</p> <p>2. Przestrzeganie zasad zdrowego współzawodnictwa.</p> <p>3. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców „Bezpieczny Internet – kontrola rodzicielska”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie wycieczek szkolnych oraz imprez integrujących środowisko szkolne • Spotkania z Policjantem – skutki prawne związane z występowaniem różnych form agresji, w tym cyberprzemocy • Zajęcia warsztatowe z pedagogiem szkolnym, nauczycielami wychowania fizycznego, zajęcia z Informatyki

<p>3. Rozwijanie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności za relacje międzyludzkie.</p>	<p>1. Realizacja zajęć dydaktycznych z wychowawcą uczących zasad współżycia w grupie.</p> <p>2. Podejmowanie działań na rzecz innych uczniów, organizacji, podejmowanie działań w ramach wolontariatu.</p> <p>3. Organizowanie w ramach zespołów klasowych i pozaklasowych pomocy koleżeńskiej uczniom mającym problemy z opanowaniem materiału.</p> <p>4. Rozpoznawanie sytuacji domowej uczniów zagrożonych pod względem dydaktycznym i wychowawczym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie zajęć z zakresu prawa – poznanie praw i obowiązków wynikających z roli ucznia, członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju • Zajęcia warsztatowe z psychologiem – rozwijanie empatii • Prowadzenie szkolnego koła wolontariatu • Zajęcia warsztatowe w ramach wychowania do życia w rodzinie • Udzielanie pomocy materialnej dla dzieci z rodzin najuboższych.

C. sfera rozwoju psychicznego – „wartości, normy, wzory zachowań – kultura”

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
<p>1. Budowanie systemu wartości – Integracja działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły i rodziców.</p>	<p>1. Realizacja zajęć edukacyjnych – kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania innych kultur i tradycji.</p> <p>2. Pomoc uczniom przeżywającym kryzys.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia realizowane podczas zajęć na lekcjach języka polskiego, WOS, przyrody, geografii, informatyki, wychowania do życia w rodzinie • Zajęcia z pedagogiem/ psychologiem szkolnym • Spotkania z autorytetami – dostarczenie wzorców osobowych • Ankieta diagnozująca „Mój system wartości” • Realizacja tematyki na zajęciach z wychowawcą • Programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne

		<ul style="list-style-type: none"> • Filmy edukacyjne i materiały • Gazetki edukacyjne • Organizowanie indywidualnych kontaktów z pedagogiem i psychologiem szkolnym, ze specjalistami • Realizacja zajęć na lekcjach religii • Realizacja treningu asertywności
<p>2. Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości i norm oraz kultury zachowania.</p>	<p>1. Realizacja zajęć edukacyjnych na lekcjach z wychowawcą – kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła.</p> <p>2. Nauka dobrych manier.</p> <p>3. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, z wytworami kultury, z dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.</p> <p>4. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów</p> <p>- popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu.</p> <p>5. Rozwijanie szacunku dla kultury, historii narodu i dorobku narodowego.</p> <p>6. Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>7. Czym jest dyskryminacja – przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie wyjść na spotkania ze sztuką np. do teatru, opery, muzeów, wystaw artystycznych • Kontynuacja szkolnego konkursu „Mistrz kulturalnego zachowania” • Realizacja zajęć na lekcjach języka polskiego, lekcjach z wychowawcą – kształtowanie postaw społecznie akceptowanych • Organizacja wycieczek – umożliwienie kontaktu z wytworami sztuki oraz miejscami pamięci narodowej • Prowadzenie kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży • Organizowanie spotkań z pasjonatami i instytucjami kultury prowadzącymi zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów • Tworzenie okazji do publicznego wypowiedzenia się oraz nauka słuchania innych i szanowania poglądów – oglądanie debat parlamentarnych, prowadzenie debat na zajęciach organizowanych przez nauczycieli np. języku polskim, WOS-ie, Wychowaniu do życia w rodzinie

	<p>8. Stworzenie warunków wyrównywania różnic językowych, kulturowych dla dzieci i młodzieży pochodzącej z innych krajów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja konkursów, przedstawień uczniowskich • Dokonanie diagnozy przyczyn i objawów dyskryminacji • Realizacja cyklu lekcji wychowawczych • Spotkania z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą
--	---	---

D. profilaktyka zachowań ryzykownych – bezpieczeństwo

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
<p>1. Poznawanie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych w tym poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.</p>	<p>1. Poznanie praw i obowiązków ucznia – budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>2. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – poznanie podstaw negocjacji i mediacji.</p> <p>3. Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>4. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa na temat postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>5. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p> <p>6. Propagowanie wiedzy na temat środków uzależniających oraz prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zajęć wychowawczo-dydaktycznych na zajęciach z wychowania fizycznego (znajomość zasad bezpieczeństwa podczas korzystania ze sprzętu sportowego, podczas pobytu nad wodą, w górach). • Realizacja zajęć na lekcjach WOS – poznanie instytucji, do których należy się zwrócić w przypadku występowania przemocy fizycznej lub psychicznej. • Organizacja spotkań z Policjantem. • Konsultacje z pedagogiem. • Realizacja zajęć Edukacji dla bezpieczeństwa – poznanie zasad ostrzegania ludności o zagrożeniach. • Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą. • Programy edukacyjne- telewizyjne, spektakle teatralne. • Ankiety nt poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole- wg potrzeb

		<ul style="list-style-type: none"> • Filmy edukacyjne i materiały. • Gazetki edukacyjne
<p>2. Kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej.</p>	<p>1. Uświadamianie negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikające z anonimowych kontaktów. (Internet, FB, o inne portale społecznościowe -uzależnienia behawioralne)</p> <p>2. Bezpieczne organizowanie zajęć ruchowych (wychowania fizycznego) i poruszania się po drogach.</p> <p>3. Bezpieczne korzystanie ze środków komunikacji publicznej – przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom problemowym.</p> <p>4. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p> <p>5. Nauka obrony przed naciskiem otoczenia (w tym na reklamę).</p> <p>6. Organizowanie spotkań dla rodziców – uświadamianie zagrożeń płynących z Internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zajęć na lekcjach informatyki, języka polskiego, wychowanie do życia w rodzinie; • Rozmowy, pogadanki, zajęcia warsztatowe na temat uzależnienia od Internetu. • Zajęcia z wychowawcą, na lekcjach informatyki, WOS – tematyka lekcji na temat zamieszczania i rozpowszechniania informacji w sieci. • Prowadzenie treningu asertywności. • Prowadzenie zajęć profilaktycznych – Co to jest stalking, hating?

VIII ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) w analizie przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

HARMONOGRAM – SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ (zał. nr 1)

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 3 im. Macierzy Szkolnej w Bielsku – Białej w dniu 21 września 2017 roku.